

naše države nujno zahteva, da se g. Klekl takoj oprostijo. Pol leta že trpi po nedolžnem v zatvoru v mestu Sombotelju, z njim pa tudi trpi med prekmurjskim ljudstvom avtoriteta naše države. Pol leta župnija V. Dolena nima duhovnika. Narod se z začudenjem vprašuje, ali naša država res nima toliko brige in moči, da bi oprostila svojega zvestega, vernega in nedolžno trpečega državljanu iz madžarskih spon. Deželna vlada v Ljubljani je že opetovano urgirala pri zunanjem ministru oprostitev g. Klekla. Odgovorilo se je, da so se zahtevala pojasnila v Budimpešti. Ne vem, ali in kakšna pojasnila so prišla iz Budimpešte. To pa vem, da g. Klekl še vedno ni prišel iz Sombotelja, temveč je še vedno tam v zaporu.

Vprašam torej g. ministra, ali je voljan storiti vse in podvzeti tudi, če treba svobode represalije zoper Ogrsko, da odmah pusti na svobodo župnika Klekla ter ga pošljejo v njegov kraj?

Tedenske novice.

Bisernek opat Ogradi. Preteklo nedeljo je praznoval celjski opat v 85. letu svojega življenja čil in čvrst svojo biserno mašo ob navzočnosti vernikov v cele Savinjske doline, vseh mestnih uradov in 44 duhovnikov. Cerkveni govor je imel stolni župnik iz Maribora. Pred pridigo je prebral raz leco častitke prevzvišenega nadpastirja. Predvečer je izročil celjski glavar g. jubilaru diplomu častnega občanstva. Se mnogo let!

Odvetnik dr. Alojzij Juvan, nekdanji koncipient pri dr. Leskovarju, je otvoril svojo pisarno v Mariboru na Aleksandrovi cesti. Somišljenike, ki potrebujejo pravne pomoči, priporočamo dr. Juvana.

Kaj vse zahtevajo naši liberalci v Beogradu. Kakor znano, je naša vlada zopet odstopila in imamo takozvano vladno krizo. Da bi liberalci zopet vstopili v vlado, zahtevajo, da se odpravi občinska ženska volilna pravica za Slovenijo, ki je že podeljena in potrjena od parlamenta. Drugič pa, da se da izvoz naše letošnje žetve v roke bankam in kapitalistom (verzičnikom, vojnim dobičkarjem). Teh zahtev liberalcev ne more in ne bo nikdar privolil naš Jugoslovanski klub in srbski radikali, ker obe stranki se upirata, sčite in se potegujeta za kmetstvo pravo in za dobrobit kmetijskega ljudstva in ne bank in verzičnikov ter vojnih dobičkarjev, ki so največje, pijavke kmeta. Kmetje, iz teh zopetnih liberalnih zahtev lahko vidite, kako vas bi radi liberalci opeharili za komaj izvojevano občinsko žensko volilno pravico in vaše žulje in vaš trud na polju bi radi porinili v nikdar polni šep kapitalistov. Kadar se bodo priplazili v vašo sredino razni Voglarji, Kodermani in Kukovci ob času volitev, tedaj jih zavrnite kot protikmetске mešetarje s kmetiskim pravom in kmetiskimi žulji. Po mnenju in delu liberalcev bi naj bil naš kmet brezpravna delavna živina, katero bi radi ti gospodje vpregali in izkoriščevali po svoji volji. Liberalci je kmet človek le ob času volitev!

Mariborskim okoličanom v vednost. Ker štita „Gospodar“ in „Straža“ kmetstvo ljudstvo iz mariborske okolice pred izkoriščevanjem od strani liberalnega meščanstva, zmerja „Mariborski delavec“, glasilo liberalcev v Mariboru, gospode okrog „Gospodarja“ in „Straže“ za „falote“. Mariborski gospodi ni ljubo, ako učimo našega kmeta, da se ne pusti odirati od meščanov, kakor bi oni hoteli, radi tega smo falote v očeh liberalcev, ki so že od nekdaj največji sovražniki in izkoriščevalci našega kmeta. — Kmetje iz mariborske okolice, oni, ki vam hoče dobro, je „falot“ po pisani trditvi glasila mariborskih liberalcev. Kmetje pristaši, kjerkoli v okolici dobite „Delavca“, vedite, da je ta list ravno tako vaš sovražnik, kakor vsa liberalna mestna gospoda, ki hoče, da bi jo kmet na vsa zmerjanja še zastoni hranil. Dolžnost naših somišljenikov je, da kmetu sovražni list „Mariborski delavec“ povsod po okolici zatirajo, kjerkoli ga vidijo. Kakor je bil stari šnopsar „Stajerc“ pijavka za našega slovenskega kmeta v narodnem oziru, tako je v gospodarskem oziru kmetov sovražnik „Mariborski delavec“. Liberalnega časopisja kmetje se ogibajte kot zdrava ovca garjevel!

Cemu se mora odpovedati, kdor hoče biti Sokol? „Narodna Politika“ od 9. 7. 1920 piše, da je prineslo službeno glasilo „Česke Obce Sokolske“ v svoji številki od februarja to-le: „Nobeden pozitivni (to je verni) kristjan, v prvi vrsti katoliški kristjan, ne more (to je: ne sme) biti Sokol.“ Ta izjava je odprla oči čehoslovanskemu ljudstvu, katero zdaj v množicah pristopa k Orlu. Torej katoliški veri se mora odpovedati, kdor hoče pristopiti k Sokolu, tako pišejo v svojem službenem listu Sokoli. In pri nas? Tu se pa hlinijo in pravijo, da jim je vseeno, če kdor veruje, ali pa ne. Slovenski Sokol (oziroma jugoslovanski) je bil v Pragi sprejet; katoliški Sokol iz Amerike pa ne in sicer zaradi tega ne, ker se niso hoteli odpovedati naslovu: katoliški. Kaj sledi iz tega? Sledi, kar vsak lahko vidi, da naš jugoslovanski Sokol ni katoliški in tudi ne sme biti. Zato pa, fantje, kakor so čehoslovanski katoliški mladeniči uvideli pogubne posledice sokolske vzgoje in so izstopili iz Sokola in prestopili h Orlu, tako tudi Vi, ki vam je še katoliška vera sveta in draga, pristopite k Orlu ter s tem pokažite pred celim svetom, da si ne daste od nikogar iztrgati iz srca največjega zaklada sv. vere.

Samostojni Demosten — Drofenik. Naš že od nekdaj slavni St. Jurij je postal zadnje leto še prav posebno znamenit, ko se je razširila samostojna govorniška slava našega rojaka Pepeka Drofenika širrom mlade domovine. Ker naš samostojni Pepek ved-

no nastopa kot kmet-govornik z geslom „kmet kmeta“, naj si čitatelji natančneje ogledajo novodobnega Demostena. Mož ima v tukajšnjem trgu hišo, v kateri je imel pred vojno šnopsarijo. Ko ni bilo več šnopsa, nam je v vojnem času prodajal sladkor. Pa prišla je Jugoslavija, sladkorja ni bilo več, ostala mu je samo še agentura judovske francosko-ogrške zavarovalnice; ker pa mu je ta dala premožno zaslužka, jo je opustil. Ustanovila se je Samostojna kmet. stranka. Takoj se je je oprijel, misleč si, to bo lestvica, po kateri bom lahko še visoko prišel. Ali nihče ni v domovini prerok, tako tudi naš Pepo ne. Upal je, da bo postal gerent trške občine, pa mu je spodletelo. Da je Samostojna pri nas bolj klaverna, je gotovo eden izmed vzrokov tudi ta, ker se nahaja v tej politični stranki ravnateljske šole Belle, ki je naš kmet vedno aristokratsko preziral. G. Drofenik, še teh par pristašev Vas bo zapustilo, ki jih imate pri Sv. Juriju in mislim, da bo tako tudi drugje. Naši kmetje vedo, zakaj ste tako prijazni in uljudni pri pozdravljanju, pa bodite še tako sladki, po volitvah se boste granko držali. Svoje čase je šentjurski Demosten nastopal kot govornik v fraku in cilindru, sedaj pa, ko se je pokmetil, je vse to shranil za tiste čase, ko bo poslanec in — minister! Saj pravijo Vaši pristaši, da ste že šli v Beograd dvakrat skušnje delat za ministra, pa ste padli.

V pomirjenju naših obmejnih krajev. Po obmejnih krajih: Sv. Jurij ob Pesnici, Gornja Kungota, Svecina, Sv. Križ in Kapla, so začeli nekateri nemškutarski agitatorji med ondotnim prebivalstvom širiti razburilive vesti, da bodo ti kraji pripadli Nemški Avstriji. Po teh od Nemške Avstrije prihajanih hujšakih je naše vrlo obmejno ljudstvo silno razburkano. Našim obmejnim braniteljem in stražarjem odgovarjamo tem potom, da so vse tozadevne govornice izmišljotine bivših nemškutarjev in se sedaj plačanih agentov Nemške Avstrije. Meja med Avstrijo in Jugoslavijo bo šla kot gre že sedaj z malimi spremembami, katere bo določila posebna komisija na licu mesta. V tej komisiji bodo tudi naši slovenski zastopniki, katerim so natančno znane naše obmejne razmere, ki nikakor ne bodo pustili, da bi nam Avstrija pogoltnila kar cele obmejne vasi, ki so sedaj že od prebrata pod Jugoslavijo. Komisija, ki bo natančno določevala meje med Jugoslavijo in Avstrijo se sedaj ni pričela delovati. Hujškače pa, ki trosijo take razburilive vesti med ljudstvo, naznanite glavarstvu.

Dijaki v Slov. goricah in na Dravskem polju. Marsikateri izmed Vas je užival med preteklim šolskim letom dobre Dijaške kuhinje v Mariboru. Znano pa vam tudi je, kako težko se je vzdrževala zadnje šolsko leto Dijaška kuhinja. Zato se obračam danes do Vas s prošnjo, da mislite tudi zdaj, ko uživata prosti čas počitnice, na prihodnje šolsko leto in da se spominjate naše Dijaške kuhinje ob vsaki ugodni priložnosti. Zlasti ji morete pripomoči s tem, da greste ob času žetve od hiše do hiše ter pobirate od posestnikov male prispevke v obliki poljskih pridelkov. In vsakdo vam bo rad dal 1 liter pšenice ali kaj drugega. To shranite med počitnicami na posebnem prostoru, jeseni ob pričetku šolskega leta pa pripeljite nabrana darila v Maribor. Dijaška kuhinja vam bo povrnila stroške. Gospode župnike in učitelje pa uljudno prosim, da blagovolijo dijake pri tem človekoljubnem delu podpirati. V vsakem kraju je kak dijak. Če stori vsak svojo dolžnost, s tem Dijaški kuhinji mnogo pripomore. Kolikega pomena je Dijaška kuhinja, je vam dijakom najbolj znano. V tem pozivu se obračam in prvi vrsti do dijakov, ki so doma v Slov. goricah in na Dravskem polju. A tudi drugi dijaki, ki študirajo v Mariboru, naj delujejo med počitnicami za našo Dijaško kuhinjo. V prijetni nadi, da boste vpoštevali moj poziv, Vas srčno pozdravljam. Prof. M. Pirc, tačasni blagajnik Dijaške kuhinje v Mariboru.

Nova tolovaštva na Koroškem. Sedaj, ko Nemci uvidevajo, da je Korotan za nje izgubljen, so začeli sediti po agitaciji posebne vrste, posluževati so se začeli najskrajnejših tolovaških sredstev. Ko se je v nedeljo dne 25. julija vračalo okrog 200 udeležencev shoda v Velikovecu z vlakom od Dravograda na Labud, je zapazil strojevodja vlaka na železniškem tiru in sicer na najbolj nevarnem mestu, veliko eviro, ki bi povzročila strašno nesrečo ter smrt 200 oseb v valovih Drave. Tolovaji, ki so to povzročili, so volksverovci iz Labuda. Opozarjamo civilne in vojaške oblasti, da nam zasigurajo varnost življenja. Zahtevamo najstrožje tozadevno preiskavo in kazen za zločin. Zajedno zahtevamo, da naše čete zopet takoj zasedejo Labud, kajti ako se že sedaj dogajajo taka zločinstva, kaj bi še le bilo, ko bi na zahtevo Italijanov in Nemcev odpravili demarkačjsko črto!

Proces radi umora 71 kmetov. LDU. Sarajevo, 23. julija. Dne 21. t. m. se je pričela glavna sodna razprava proti sodnemu svetniku Matji Boskoviču-Tipkoviču, ki ga toži državno pravdnštvo radi zločina navadnega umora na 71 kmetih, ki so bili početkom vojne ustreljeni v Foči. Kakor pravi obtožnica, je omenjene kmete izročil vojnemu sodišču, ki jih je obsodilo na smrt. Mnogo izmed ustreljenih ni bilo niti 20 let starih. Dalje pravi obtožnica, da Boskovič ni hotel opozoriti avstrijskega prekega sode, da se nad osebami pod 20. letom ne sme izvršiti smrtna obsodba. Dajal je članom prekega sode pravne nasvete, ki so bili povod za ustrelitev. Obtožnica se nadalje opira na dejstva, iz katerih je razvidno, da je Boskovič mrzil Srbe in da je radi te mrznje deloval na usmrčenje kmetov. Po zagovoru Boskoviča se je pričelo zasliševanje prič, izmed katerih je najvažnejša Gjorgje Kunarac, ki je bil istotako med obsojenimi kmeti, pa je pred izvršitvijo smrtno obsodbe pobeg-

nil v Crno goro. Za avstrijske zasedbe Crne gore je bil prejet ter prepeljan v Bosno, kjer so ga izročili sodišču v Sarajevu. To sodišče pa ga je proglasilo za nedolžnega radi činov, radi katerih so bili ustreljeni kmetje v Foči. Razen Kunaraca je važna priča tudi vodja zemljiške knjige Lavadanovič, ki je bil v Foči zapisnikar obtoženca Boskoviča. Razprava, ki bo trajala nekoliko dni, vzbuja veliko zanimanje med občinstvom, ker je Boskovič postal kot sodnik v veleizdajniških procesih znana oseba.

Okrajnemu zastopu vranskemu. Okrajna cesta iz Rečice ob Paki proti Mozirju je v tako slabem stanju, kakor menda nobena okrajna cesta v Jugoslaviji. Voznik je v stalni nevarnosti, da se celo sredi ceste vrne, ker je cesta polna jam ter mestoma izgleda kakor hudourni graben. Cesti pač treba gramoz in cestarja. V sličnem stanju je cesta iz vasi Rečica proti postaji. To cesto priporočamo soštanjskemu okrajnemu zastopu, da ji posveti večjo skrb. Čujemo izgovor, da je cesta slaba radi velikega prometa. Toda to ne velja, kajti vsakdo lahko opazi, da je cesta takoj znatno boljša, kakor hitro pridemo v območje gornjegrajsega okraja. Promet pa je povsod isti. Prosimo torej okrajni zastop vranski in soštanjski, da cesto nemudoma popravi. — Voznik iz okraja.

Od Sotle. Avtomobilno društvo Brežice—Sv. Peter—Kozje—Podčetrtek—Grobčno je bilo kar v začetku vojne smrtno ranjeno, ker mu je vojaška višja oblast rekvirirala oba avtomobila in jih tako plačala, da je društvo imelo nekaj tisočakov izgube. Izplačani denar se je naložil v kozjanski hranilnici in narasle obresti jamčijo, da akcionarji pri eventualni likvidaciji ne bodo imeli nobenih gmotnih izgub. Zeleni bi pa bilo, da bi tretci upravnega odbora — dr. Süker, dr. Barle in dr. Tombah —, kateremu smo popolnoma zaupali, se sedaj zdramil in na širši denarni podlagi oživel avtomobilni promet iz Brežice v Grobčno ali naravnost v Poljčane. Prebivalstvo Sotelske doline bi z veseljem pozdravilo obnovitev le-te prometne zveze, ker je vsled pretiranih zahtev voznikov odrezano od železnice. Sedanje stanje mostov in cest bi vsekakor oviralo vožnjo z avtomobilom, a z dobro voljo in energijo se da vse doseči. Gerent brežiškega okrajnega zastopa je že te dni pričel s temeljito popravilo ceste od Sokola do Brežice in temu zeledu bo kot mojster v zgradbi novih cest gotovo sledil kozjanski okrajni zastop. In če je istina, da je naš državni poslanec uspešno posređoval pri poštnem avtomobilstvu v Ljubljani radi prevzajanja pošte po avtomobilu, bo naš podjati sigurno finančno okrepljeno in število akcij se bo z lahkoto pomnožilo. Pri letošnji hudi vročini smo po stari navadi zopet popili Sotlo, da ne bo več razlike med S in H in na ta način olajšan našim bratom Hrvatom pristop k našemu društvu. Če bodo te vrstice pripomogle celo akcije spraviti v zaželeni tok, je namen poročevalca dosežen.

Makolski fantje pošiljajo svojim dragim domačim s srbsko-bolgarske meje prirčne pozdrave, prav posebno Mladenški in Dekliški zvezi! Babšek Franc, Hajsek Matija, Kranjc Franc, Planinšek Stefan. Kamorkoli se oko ozre povsod se nam nov svet odpre. Knjaževac dne 8. julija 1920.

Gospodarstvo. Proti zvišanju zemljiškega davka.

Tajništvo Slov. kmetске zveze je prejelo dne 26. julija ta le dopis:

„Glasom proračuna za leto 1920—21, katerega je predložil finančni minister Narodnemu predstavništvu, bo vsak plačeval toliko dinarjev zemljiškega in hišnega davka, kolikor je pred vojno plačeval kron. Zoper to nakano protestiramo podpisani najodločneje in prosimo vse poslance, ki imajo srce za kmeta, da jo preprečijo. Res je, da dandanes dinar še niti od daleč ni to, kar je bila nekdanja krona. Al vpoštevali moramo, da dočim cene kmetiskih pridelkov in živini padajo, se kmetске potrebščine prodajajo po oderuških cenah. Ako že država potrebuje večjih davkov, naj jih išče pri verzičnikih, vojnih dobičkarjih in raznih milijonarjih, ki sedijo na kupih denarja, pa ne pri nas kmetih. Že pred vojno so nas razni davki tlačili, sedaj nas hoče o naravnost zadušiti. — Prosimo odpomoči!“

Krajevni odbor Slov. kmetске zveze pri Sv. Lenartu nad Laškim, dne 11. julija 1920.

Sledijo podpisi.

Jugoslovanski klub za našega kmeta. Veliko se je že pisalo o letošnji bogati letini zgodnjega sadja, katerega je pri nas toliko, da ga moramo izvažati. Izvoz našega sadja je bil nekaj časa onemogočen vsled previsoke carine. Ravno glede izvoza zgodnjega sadja so priskočili na pomoč kmetu poslanci naše Kmetске zveze. Poslanca dr. Hohnjec in Vesenjak sta se tako dolgo zavzemala za znižanje izvozne carine zgodnjega sadja, da je izdal naš minister dne 23. junija odredbo, ki znižuje izvozno carino za zgodnje sadje na 2 (dva) dinarja od 100 kg. Zopet velik in za našega kmeta pomemben uspeh zastopnikov našega kmetiskega ljudstva.

Obdarovanje in ogledovanje konj za mariborski okoliš se vrši dne 3. avgusta 1920 v Mariboru ob 10. uri na živinskem sejmišču. V razdelitev pride državna darila v znesku 1500 K; darilo okrajnega zastopa Maribor 1000 K; skupaj 2500 K. Ker so o-